

ת"פ 19206/08/22 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 19206-08-22 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

בעניין: מדינת ישראל
נגד המאשימה

פלוני הנאשם

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בהתאם להסדר טיעון שלא כלל הסכמה עונשית, בעבירת החזקת סכין שלא כדין, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 3.2.21 בסביבות השעה 23:00 הגיע הנאשם עם רכבו לתחנת דלק, כשהוא מחזיק במושב שלייד הנהג סכין בעלת להב באורך 18 ס"מ וזאת לצורכי הגנה עצמית. למקום הגיע אותה עת המתלונן, עמו יש לנאשם הכרות מוקדמת, וזאת על מנת לתדלק את רכבו. בשלב מסוים פנה אליו הנאשם בטענה שרכבו מפריע והוא אינו יכול לפתוח את דלת הרכב. לאחר עימות בין השניים, שכלל צעקות, הכניס הנאשם את הסכין לכיס האחורי של מכנסיו ונכנס לחנות הנוחות שבתחנה. המתלונן הבחין בכך, ובעוד הנאשם בחנות, הוציא מסור חשמלי מתא המטען של רכבו, אחז בו ואיים באמצעותו על הנאשם תוך שהתקרב לכיוונו והניף את המסור לעברו. בהמשך, ריסס גז פלפל לכיוון הנאשם.

חוות דעת פסיכיאטרית

2. לבקשת הנאשם ביקשתי לקבל חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו. מטעמים של צנעת הפרט לא אפרט יתר על המידה את הדברים (ע"א 6356/20 פלוני נ' מדינת ישראל (21.10.2021)), ובתמצית ייאמר כי הנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית מטיפולים קודמים לרבות אשפוז בשנת 2021. בנוגע למקרה זה צוין כי הנאשם לא היה שרוי במצב פסיכוטי במועד ביצוע העבירה ואף לא בעת הבדיקה, והוא נמצא כשיר לעמוד לדין. עם זאת, צוין שהוא זקוק להמשך טיפול ומעקב אמבולטורי וכן גמילה מחומרים פסיכו-אקטיביים.

טיעוני הצדדים לעונש והראיות

3. ב"כ המאשימה הדגיש את הערכים המוגנים שנפגעו וציין שמדובר באירוע אלימות הדדי וכי אף נגד המתלונן הוגש כתב אישום בגין חלקו באירוע. ביחס למתחם הענישה הפנתה המאשימה לפסיקה ונטען שהוא נע בין שישה חודשי מאסר שניתן לשאת בעבודות שירות ועד שנת מאסר בפועל. ברמה האופרטיבית עתרה המאשימה להטיל על הנאשם שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס.

4. ב"כ הנאשם הגיש בהסכמה דיסק המתעד את האירוע וציין כי הנאשם נסוג מפני המתלונן, לא עשה כל שימוש בסכין והיא נותרה בכיסו על אף שהוא איום על ידי המתלונן אשר אף ריסס לעברו גז פלפל. כן צוין שעברו הפלילי של הנאשם נקי, מצבו הנפשי רעוע, הוא מקיים אורח חיים דל וכי בסמוך לאירוע הוא אושפז במחלקה פסיכיאטרית. לאור כך עתר הסנגור להסתפק בענישה צופה פני עתיד ולהימנע מענישה כלכלית.

5. הנאשם בדברו האחרון תאר את האירוע מנקודת מבטו, ציין שאושפז טרם האירוע וזו הפעם הראשונה בה החזיק בסכין. כן ציין שכיום הוא מטופל ומבין שטעה.

דין והכרעה

קביעת מתחם הענישה ההולם

6. **הערכים המוגנים בבסיס העבירה:** הצטיידות בסכין שלא למטרה כשרה יוצרת סיכון ממשי לפגיעה בערך המוגן של שמירה על שלום הגוף ובטחון הציבור. מטעם זה ראה המחוקק להגביל לא רק את השימוש בכלי נשק זה, אלא אף את עצם החזקתו והכל אם אינו מוחזק למטרה כשרה. ברע"פ 7484/08 פלוני נ' מדינת ישראל (22.12.2009) צוין כי "...פגיעה בערך המוגן הטמון בעבירה בדבר החזקת סכין, עשויה להתרחש לא רק כאשר נעשה בסכין שימוש פסול, אלא גם מעצם החזקתה בכל מקום שאינו ביתו או חצריו של אדם. האיסור הפלילי על החזקת סכין (והוא הדין לגבי אגרופן הנזכר אף הוא בסעיף 186(א)) ברשות הרבים, נועד להתמודד כאמור עם תופעת ריבוי הסכינים ולהקטין את הסיכוי לשליפתה של הסכין מכיסו של בעליה לצורך שימוש פסול ופוגעני בה. גם אם החזקת הסכין כשלעצמה אין בה כדי ליצור פוטנציאל לתגרה אלימה, משעה שפוטנציאל שכזה התעורר, נוכחותה של הסכין בזירת האירוע עשויה לתרום להתלקחות הרוחות ולהשתלבות מצד האוחז בסכין. אכן, החזקת הסכין במקום בו קיים פוטנציאל לאלימות מעצימה את ההסתברות להתפרצות האלימות".

7. ביחס לנסיבות ביצוע העבירה אזי בכתב האישום פורטו מלוא הנסיבות לרבות התנהגות המתלונן ואין מקום לחזור על הדברים. בהתאם להסדר הטיעון הגישה ההגנה דיסק המתעד את האירוע (ראו ענ/2- מצלמה 5, קובץ מס' 03D_20210203232959), אך לא מצאתי שיש בו להוסיף פרטים משמעותיים שלא צוינו בכתב האישום. ביחס לנזק שיכול היה להיגרם אדגיש כי הצטיידות בסכין במצב דברים זה (היינו אגב ויכוח פעיל) יוצרת פוטנציאל סיכון ממשי ומוחשי אף אם כוונתו של הנאשם הייתה להתגונן מפני אפשרות שהמתלונן יבקש לפגוע בו. עם זאת, הנאשם לא עשה שימוש בסכין, חרף התנהגות המתלונן, ולא הגיב להתנהגות זו. אציין עוד שמדובר היה בסכין בעלת להב ארוך.

8. נתון נוסף שיש להביא בחשבון הוא מצבו הנפשי של הנאשם. מעיון בחוות הדעת עולה שהוא אושפז ביום

15.2.21 במצב פסיכטי על רקע שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים. העבירה בוצעה כשבועיים קודם לכן ודומה שניתן להניח ברמת הוודאות הנדרשת לצורך קביעת נסיבה לקולה, שמצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה היה רעוע באופן שהשפיע על שיקול דעתו. אכן, הנאשם נושא באחריות פלילית למעשיו, אך דעתי היא שיש לראות במצבו הנפשי כנתון רלוונטי לצורך קביעת המתחם אם כי באופן מתון ביותר ועיקר המשקל ינתן לנתון זה דווקא בתוך המתחם (סעיף 40ט(6)+(7) לחוק העונשין; רע"פ 6640/14 פלוני נ' מדינת ישראל (13.1.2014); ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל (6.1.2015); ע"פ 1865/14 יצחק רוזנצוויג נ' מדינת ישראל (4.1.2016)).

9. **מדיניות הענישה:** בחינת מדיניות הענישה מצביעה על מתן משקל נכבד לשיקולי הרתעה. לא אחת צוין תפקידו החשוב של בית המשפט בביעור נגע "תת תרבות הסכין". ראו:

"לא נלאה, בהמשך לפסקי דין רבים שיצאו מתחת ידו של בית משפט זה, כולל בימים אלה ממש, להצהיר בקול רם וצלול על הצורך במאבק שיפוטי ב"תת תרבות הסכין", וזאת בכל גילוייה - בין ה"קלים" כהחזקת סכין, ובין הקשים במיוחד, דקירות שסופן אף מוות רחמנא ליצלן" (ע"פ 7924/05 אבו דעוף נ' מדינת ישראל (11.1.2007)).

10. עם זאת, רמת הענישה משתנה בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה (מיקום הסכין - תוך הבחנה האם הייתה על גופו של הנאשם או ברכבו; המקום בו שהה הנאשם עם הסכין כמלמד על פוטנציאל הסיכון; סוג הסכין וגודלה וכיוצב') ולנסיבותיו האישיות של הנאשם (עבר פלילי, שיקום, תסקיר חיובי וכיוצב'). לצורך בחינת מדיניות הענישה הנוגת במקרים דומים, ניתן להפנות לפסקי הדין הבאים: רע"פ 1297/22 דניאל ממון נ' מדינת ישראל (1.3.2022), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירת החזקת סכין שהייתה תלויה על מכנסיו. נקבע כי המתחם נע בין מאסר מותנה ועד מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועל הנאשם נגזרו 7 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועונשים נלווים. ערעורו לבית המשפט המחוזי וכן בקשת רשות ערעור שהגיש נדחו; רע"פ 3059/22 מוחמד אבו עלי נ' מדינת ישראל (6.12.2022), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בעבירת החזקת סכין בטיילת ונידון לארבעה חודשי מאסר על תנאי וקנס; עפ"ג 44030-02-22 ג'רייס נ' מדינת ישראל (7.7.2022), בו נידונו ערעורים בעניינם של שני נאשמים שהורשעו בעבירות החזקת סכין ואגרופן. הנאשם 1 החזיק באגרופן ועניינו הסתיים באי הרשעה וצו של"צ והנאשם 2 שהחזיק בסכין ואגרופן נידון למאסר מותנה, של"צ והתחייבות. ערעור המדינה התקבל, באופן שהנאשם 1 הורשע ועונשו נותר על כנו בעוד שערעור הנאשם 2, שהתמקד בהרשעתו, נדחה; עפ"ג 49347-09-20 אסמעיל מחסין נ' מדינת ישראל (9.3.2021), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בהחזקת להב סכין יפנית ונידון ל-300 שעות של"צ, מאסר מותנה והתחייבות. ערעורו נדחה וצוין כי "העבירה של החזקת סכין הנה עבירה חמורה, אותה הגדיר המחוקק כעבירה מסוג "פשע", ובשל השכיחות של ביצועה ובשל פוטנציאל המסוכנות הטמון בה קוראת הפסיקה להחמרת הענישה כנגד נושאי סכינים"; עפ"ג 14809-09-19 אלטורי נ' מדינת ישראל (8.1.2020), בו נידון נאשם שהחזיק סכין ברכבו למאסר על תנאי וקנס.

11. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירה מושא עניינו נע בין מאסר מותנה ועד עשרה חודשי מאסר.

קביעת עונשו של הנאשם

12. לצורך קביעת עונשו של הנאשם הבאתי בחשבון את גילו (כבן 47), את עברו הפלילי הנקי, את חלוף הזמן (מעל לשנתיים) ואת נסיבות חייו כפי שפרטה ההגנה. עוד הבאתי בחשבון לקולה את הודאתו בהזדמנות הראשונה אשר חסכה זמן שיפוטי, כמו גם את עדות המתלונן, וביטאה קבלת אחריות וחרטה. לכך יש להוסיף את מצבו הנפשי והגם שהוא כשיר לעמוד לדין ונושא באחריות למעשיו, יש לתת ביטוי מסוים למצב הנפשי, בעיקר על רקע סמיכות האשפוז למועד ביצוע העבירה. שקלתי אם יש מקום להטיל על הנאשם עונש מאסר בעבודות שירות, ולו קצר, ובאתי לכלל מסקנה שנכון להימנע מכך. הנאשם מתמודד עם מצב נפשי לא פשוט ועם ניסיון גמילה מסמים. הוא נעדר מעגלי תמיכה ודומה כי עונש בעבודות שירות עלול להקשות עליו יתר על המידה. שוכנעתי עוד שההליך המשפטי היווה גורם מרתיע עבורו ומשכך סברתי שניתן להשיג את תכליות הענישה במקרה זה, היינו הלימה והרתעה, באמצעות ענישה מותנית ומתריעה. ביחס לענישה כלכלית ראיתי להימנע מכך לאור מצבו הכלכלי וקשייו.

13. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני גוזר על הנאשם מאסר על תנאי למשך 4 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור במשך שנתיים את העבירה בה הורשע.

המוצג (סכין) - להשמיד.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתן היום, י' אייר תשפ"ג, 01 מאי 2023, במעמד הצדדים.